

3. SELVEJENDE DAGINSTITUTIONER MED STYRKE OG KVALITET - ET KRAV OM BÆREDYGTIGHED

Daginstitutionen kan kort sagt drives som en af følgende 3 hovedtyper:

kommunal-, selvejende eller privat daginstitution.

Der findes andre variationer som puljeordninger o.lign., men disse typer er for nedadgående. Vores fokus vil i denne håndbog være på den selvejende daginstitution.

Den selvejende daginstitution et godt alternativ til de kommunale institutioner, fordi den understøtter mobilisering af civilsamfundet og frigør ressourcer samtidig med, at den er den del af den offentlige forsyningsvirksomhed.

Det selvejende daginstitutionsmiljø står overfor et krav om at kunne organisere sig bæredygtigt ledelsesmæssigt, pædagogisk og økonomisk, og dokumentere, at den gør det med styrke og kvalitet overfor sine interessenter. Derfor vil vi i det kommende kapitel give den dimension særlig opmærksomhed.

For at sikre daginstitutionsmiljøer, der kan matche "megafusioner" og områdeledelse i kommunerne, organiserer vi i MDI en stor del af vores selvejende daginstitutioner i såkaldte forpligtende netværk.

Skal din daginstitution indgå i en ny struktur

Kommunerne er i disse år optaget af at få omorganiseret deres daginstitutionsområde. Tanken er typisk, at institutioner med et børnetal på under 60-100 børnepoint er for små til at være rentable. Derfor må mindre institutioner enten fusioneres eller indgå i såkaldte kommunale områdestrukturer, hvor f.eks. 5 mindre daginstitutioner får en fælles chef, mens institutionernes daglige ledere i stedet bliver afdelingsledere og souscheferne afviklet.

Både fusioner og områdeledelse kan være en stor udfordring i forhold til at opretholde den selvejende daginstitution og dens særlige værdier og kultur. Derfor er det meget vigtigt, at den selv er med til at sætte dagsordenen, når sådanne tanker gør sit indtog i kommunen.

Rundt om i landet har vi set en del eksempler på, at den slags tiltag kan koste de selvejende daginstitutioner livet, men det kan faktisk også være en anledning til udvikling af det selvejende miljø, hvis der bliver plads til indflydelse nedefra.

Alle selvejende daginstitutioner bør i god tid gøre sig tanker om, hvorvidt dens størrelse på den lange bane er bæredygtig og i den forbindelse, om der kunne være relevante fusionstanker eller en idé i at etablere et netværk med andre selvejende daginstitutioner. Det er altid bedre at være på forkant med sådanne udviklingstiltag end at få dem trukket ned over hovedet af kommunen eller andre daginstitutioner.

Når kommunen opfordrer til fusioner eller gennemfører områdeledelse, kan det medføre en del problemer for de selvejende daginstitutioner, hvis kommunerne ikke fra starten indtænker den selvejende daginstitution som en selvstændig juridisk enhed.

Det er helt fundamentalt, at den slags forandringer fra forberedelsesfasen tænkes som et samarbejde med baggrund i ligeværdighed og partnerskab. Ellers kan der opstå problemer forårsaget af uklarheder i forhold til de juridiske, økonomiske og pædagogiske ansvar og ledelsesforholdene blive uklare.

Om man som selvejende daginstitution vælger at stå alene, tænker i fusion eller netværk, afhænger af mange forskellige forhold, og der er ikke en standardløsning, der er god for alle.

Overvejelser om den fremtidige struktur og organisering

Enhver institution kan overveje en række hensyn i forhold til at afgøre, om der skal ske forandringer for at fastholde en position som bæredygtig selvejende institution. Relevante kriterier til overvejelse er for eksempel:

- » Er den organisatoriske indretning hensigtsmæssig med de udfordringer og krav, der udspringer af den lokale og kommunale kontekst, som den selvejende daginstitution befinder sig i?
- » Er størrelsen på institutionen effektiv nok personalemæssigt, økonomisk, administrativt, ledelsesmæssigt og pædagogisk?
- » Er den robust nok, når det drejer sig om at vedligeholde og udvikle værdigrundlag og selv-ejekulturen?
- » Er der hjælp nok til de administrative ydelser, eller kunne der med fordel samarbejdes med andre daginstitutioner herom og eventuelt indgå i en større arbejdsdeling med MDI?
- » Ligger der flere institutioner i samme hus eller ved siden af hinanden, og kan der med fordel samarbejdes med disse? Eller er der en større geografisk spredning mellem ligesindede institutioner med afsæt i selvejemiljøet?

Den selvejende daginstitution kan med fordel dokumentere resultaterne

De selvejende daginstitutioner skal efter vores opfattelse, forberede sig på at kunne dokumentere arbejdet med kvalitet og gode resultater indenfor følgende 4 dimensioner, hvis man skal være en attraktiv samarbejdspart:

- » Økonomi (er der styr på den?)
- » Interessenter (målinger på børn, forældre og medarbejderes tilfredshed)
- » HR (målinger på sygefravær, personaleomsætning, MUS-samtalers afholdelse og lederuddannelse)
- » Faglighed og værdier

Årsagen til dette er ikke et lovkrav, men vores politiske vurdering og sammenfatning af de tendenser og krav, vi i MDI oplever rettes mod det selvejende daginstitutionsmiljø hvis det skal kunne legitimere sig overfor et kommunalt miljø. Der nytter det ikke, at selvejemiljøet står tomhændet uden mulighed for at dokumentere, at man leverer det, som børn og forældre og kommuner ønsker.

